

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Rådgivning förgröning

Rådgivare:

Datum för rådgivningen:

Lantbrukare/företag:

Checklista FÖRGRÖNING

Grön 1	Logga in i SAM Internet, ta fram karta och skiften, förgröningsstöd. Fyll i vad som gäller just nu.	
Grön 2	Har gården något undantag från förgröningen? Beskriv vilket.	☐
Grön 3	<p>Om det finns en växtodlingsplan, gå igenom vilka grödor som odlas och se att minst två eller tre grödor odlas. Diskutera lämplig växtföljd och ta hänsyn till om gården har djur, proteingrödor, raps etc.</p> <p>Om lantbrukaren har 10-30 hektar åkermark, när mark med permanenta grödor och permanent gräsmark räknats bort, ska lantbrukaren ha minst två grödor på den mark som finns kvar. Den gröda som det finns mest av får täcka max 75 procent av åkerarealen. (Artikel 44.1 i förordning (EU) nr 1307/2013)</p> <p>Om lantbrukaren har mer än 30 hektar åkermark, när mark med permanenta grödor och permanent gräsmark räknats bort, ska lantbrukaren ha minst tre grödor på den mark som finns kvar. De två grödor som det finns mest av får täcka max 95 procent av åkerarealen. Den enskilt största grödan får täcka max 75 procent av åkerarealen. (Artikel 44.1 i förordning (EU) nr 1307/2013)</p> <p>Om den största delen av marken ligger i stödområde 1-5 och lantbrukaren har mer än 10 hektar åkermark, när mark med permanenta grödor och permanent gräsmark räknats bort, ska lantbrukaren ha minst två grödor. Den största grödan får täcka max 75 procent av åkerarealen. Om den största grödan är vall eller träda får den täcka mer än 75 procent av åkerarealen. (Artikel 44.3 d i förordning (EU) nr 1307/2013)</p> <p>Under följande perioder kan lantbrukaren behöva odla ett visst antal grödor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 juni – 31 juli i norra Sverige (stödområde 1–5) • 1 maj – 30 juni i södra Sverige <p>(SJVFS 2014:41 27 §)</p>	☐
Grön 4	Om hela gården är ekologiskt certifierad så undantas den. Tänker man förändra detta eller planerar lantbrukaren att ta in mark från en konventionell gård för att utöka? Om konventionell mark läggs till ansökan och om omställningen av marken inte påbörjats omfattas marken av förgröningskraven. Lantbrukaren kan välja att all mark ska omfattas av förgröningskraven om det gör det lättare att uppfylla kraven.	☐
Grön 5	Delar av gården är ekologiskt certifierad. Mark som finns med i åtaganden för omställning till ekologisk produktion undantas från kraven i förgröningsstödet.	☐
Grön 6	<p>EFA Träda Marken ska hållas utanför produktion från och med den 1 januari till och med den 15 augusti. På skiften som ska höstsås är det tillåtet med förberedande åtgärder och sådd av nästa års gröda från och med den 16 juli. Som förberedande åtgärder räknas inte bete och skörd. (SJVFS 2014:41 27 b §)</p> <p>Lantbrukaren får inte använda växtskyddsmedel på trädan från och med den 1 januari till och med den 15 augusti. (Artikel 45.10 b i förordning (EU) nr 639/2014) Lantbrukaren får inte heller gödsla trädan under den här perioden. På skiften som ska höstsås är det tillåtet att använda växtskyddsmedel och att gödsla från och med den 16 juli.</p> <p>Nackdelar med svartträda diskuteras.</p>	☐
Grön 7	<p>EFA Blommande träda Marken ska hållas utanför produktion från och med den 1 januari till och med den 15 augusti. På skiften som ska höstsås är det tillåtet med förberedande åtgärder och sådd av nästa års gröda från och med den 16 juli. Som förberedande åtgärder räknas inte bete och skörd. (SJVFS 2014:41 27 b §)</p> <p>Lantbrukaren ska ha minst en av grödorna i bilaga 6 i SJVFS 2014:41 etablerad på arealen genom sådd. Grödorna ska vara dominerande på arealen när de är etablerade. (SJVFS 2014:41 27 b §) Växterna ska vara etablerade senast den 15 juli.</p> <p>Lantbrukaren får inte använda växtskyddsmedel på trädan från och med den 1 januari till och med den 15 augusti. (Artikel 45.10 b i förordning (EU) nr 639/2014) På skiften som ska höstsås är det tillåtet att använda växtskyddsmedel från och med den 16 juli.</p>	☐

Checklista FÖRGRÖNING

Person-/organisationsnummer

Grön 8	<p>EFA Salix Lantbrukaren får inte använda mineralgödselmedel eller växtskyddsmedel på odlingen, förutom det första året grödan odlas. (SJVFS 2014:41 27 d §)</p>	☐
Grön 9	<p>EFA Vallinsådd i huvudgröda Lantbrukaren ska etablera arealerna med växttäckte genom en insådd av gräs, vallfröer eller en blandning av dessa i huvudgrödan. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p> <p>Lantbrukaren får bryta insådden tidigast den 1 november. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p> <p>Lantbrukaren får inte använda växtskyddsmedel på vallinsådden från och med den 1 september till och med den 31 oktober. Om huvudgrödan skördas före den 1 september får växtskyddsmedel inte användas på vallinsådden från och med dagen för skörd av huvudgrödan och åtta veckor framåt. (Artikel 45.10 c i förordning (EU) nr 639/2014)</p> <p>Vallinsådden får inte vara på skiften som lantbrukaren söker utbetalning av miljöersättning för minskat kväveläckage på. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p>	☐
Grön 10	<p>EFA Mellangröda Lantbrukaren ska etablera fånggrödorna med en blandning av minst två av grödorna i bilaga 3 i SJVFS 2014:41 senast den 1 september. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p> <p>Lantbrukaren får bryta insådden tidigast den 1 november. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p> <p>Lantbrukaren får inte använda växtskyddsmedel på mellangrödan från och med den 1 september till och med den 31 oktober. (Artikel 45.10 b i förordning (EU) nr 639/2014)</p> <p>Mellangrödan får inte vara på skiften som lantbrukaren söker utbetalning av miljöersättning för minskat kväveläckage på. (SJVFS 2014:41 27 e §)</p>	☐
Grön 11	<p>EFA Kvävefixerande grödor De godkända kvävefixerande grödorna som kan användas som EFA är ärter, konservärter, bönor, sötlupin, vicker, kikärter, lusern och klöver. Dessa grödor, utom konservärter, får brytas efter den 31 juli. (SJVFS 2014:41 27 f §) Lantbrukaren får skörda grödan före den 31 juli om stubben lämnas kvar på marken minst till och med den 31 juli.</p> <p>Lantbrukaren får inte använda växtskyddsmedel på den kvävefixerande grödan från och med sådd av grödan till och med den 31 juli. (Artikel 45.10 b i förordning (EU) nr 639/2014) Om lantbrukaren skördar grödan efter den 31 juli gäller förbudet fram till skörd av grödan.</p>	☐
Grön 12	<p>EFA Obrukad fältkant på åkermark Den obrukade fältkanten ska anläggas på den yttersta odlingsbara arealen som i normala fall kan säs längs med skiftesgränserna. (SJVFS 2014:41 27 c §)</p> <p>Den obrukade fältkanten ska hållas utanför produktion till och med den 31 juli. För skiften som ska höstsås får fältkanten brytas inför sådden av nästa års gröda. (SJVFS 2014:41 27 c §) Lantbrukaren får inte gödsla den obrukade fältkanten under trädesperioden.</p> <p>Den obrukade fältkanten kanten får vara 1-20 meter bred.</p> <p>De obrukade fältkanterna ska vara tydligt avgränsade eller tydligt urskiljbara från växtligheten på den omkringliggande åkermarken som lantbrukaren förfogar över. (SJVFS 2014:41 27 c §) Området kan märkas ut med hjälp av pinnar.</p> <p>Huvudgrödan som odlas på skiftet ska utgöra den övervägande delen av skiftets areal. (SJVFS 2014:41 27 c §)</p> <p>Den obrukade fältkanten ska inte ligga på eller längs med skiften med träda som lantbrukaren förfogar över. (SJVFS 2014:41 27 c §)</p> <p>Den obrukade fältkanten ska inte ligga längs med skiften där lantbrukaren söker utbetalning av en miljöersättning för skyddszon. (SJVFS 2014:41 27 c §)</p> <p>Diskutera obrukade fältkanter och bättre alternativ till detta.</p>	☐
Grön 13	<p>Om del av området för betesmark eller slätteräng ligger i ett Natura 2000-område måste bevarandeplanen följas. En lantbrukare som planerar att ställa om eller sluta hävda betesmarker eller slätterängar i Natura 2000-områden ska i förväg kontakta ansvarig handläggare för Natura 2000-området på sin länsstyrelse. Natura 2000-handläggaren ska då bedöma om det lantbrukaren planerar att göra är förenligt med målen i bevarandeplanen för det aktuella Natura 2000-området.</p> <p>Lantbrukaren kan bara få förgröningsstöd för den aktuella marken om den planerade omställningen eller upphörandet av hävden är förenligt med målen i bevarandeplanen för det aktuella Natura 2000-området. Natura 2000-handläggaren på den aktuella länsstyrelsen avgör detta och dokumenterar sin bedömning med en tjänsteanteckning. Om</p>	☐

Checklista FÖRGRÖNING

Person-/organisationsnummer

	lantbrukaren genomför en omställning eller upphörd hävd som inte är förenlig med målen i bevarandeplanen får lantbrukaren inget förgröningsstöd för den aktuella marken. Lantbrukaren måste också återställa marken till permanent gräsmark.	
Grön 14	Gå runt till alla fält där de ekologiska fokusarealerna finns idag. Hur skulle du kunna utnyttja dessa EFA bättre? På vilka sätt kan man förbättra kantzonerna?	
Grön 15	Logga in i SAM Internet, ta fram karta och skiften, förgröningsstöd. Fyll i vad som gäller efter ev. förändringar.	
År 1	Hur kan den biologiska mångfalden ökas på din gård? Gör en flerårig plan. På vilket sätt kan du förbättra EFA och utnyttja kantzoner bättre på just sin gård?	
År 2	Nuvarande år	
År 3		
År 4		
(År 5)		

Checklista FÖRGRÖNING

Person-/organisationsnummer

En skalbaggsås kan anläggas och användas som obrukad fältkant. Den är också godkänd som EFA-obrukad fältkant.

På Jordbruksverkets webbplats finns ett stort antal broschyrer som kan hjälpa lantbrukare och förgröningsrådgivare med praktiska tips om hur man kan gynna biologisk mångfald på gården.

Broschyren Gynna mångfalden är en check-och tipslista för hela gårdens mångfald. Dessutom finns ett antal broschyrer som handlar om hur man gynnar olika typer av nyttodjur, t.ex. Gynna fåglar, Gynna Humlorna på gården, Så anlägger du en skalbaggsås, Gynna mångfalden på ekologiska fokusarealer och Våga satsa vilt.

På kampanjen Mångfald på slättens webbplats www.jordbruksverket.se/mangfaldpaslatten finns ytterligare information, bland annat 8 gårdsexempel.

Förbättringsförslag

För att få större nytta av förgröningsstödet på just den här gården så kan detta göras:

Förslag till hur EFA kan utnyttjas och den biologiska mångfalden öka:

Underskrift av lantbrukare

Datum	Namnunderskrift
	Namnförtydligande